Ч. 156 (13.701). Львів, субота 16. червня 1934. Poczłowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“, Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Приїздіть і придивіться!

Як виглядають прикордонні села за Збручем.

З околиці над Збручем пише один громадянин таке:

Ще сьогодні є між нашими людьми багато таких, які досить недовірчиво ставляться до всяких вісток і фактів про голод та нужду на Великій Україні. Деякі з них навіть отверто говорять, що у тім всім є 10 проц. правди, а решту видумують самі редактори. Що так воно не є, можуть кожної хвилини переконатись на свої очі, бо для потвердження цього не треба їхати на Велику Україну, а вистане поїхати до котрогось надзбручанського села.

Є досить багато таких сіл, які Збруч, змінюючи русло, розділив на дві частини. Такі села мають спільну назву, а тому, що лежать над берегами Збруча, можна докладно приглянутися з одного села, що робиться у другім.

А є багато дечого такого, що варто побачити.

Що зразу кидається кожному в очі, це **великий брак мужчин у селі,** а теж саме село, яке уявляє собою **один великий образ нужди.**

Чорні, небілені хати з пооблуплюваними, напів розваленими стінами, без вікон, дверей, а навіть без стріх — роблять враження, неначеб ціле село вимерло. Коло хат нема майже ніякого збіжжа.

Також майже нема у селі загород, стаєн та стоділ, бо пішли на паливо. **Нових домів також ніхто не будує,** бо й нема потреби.

У селі дозволено мешкати тільки деяким „щасливцям“; решта мешкає у колективі. Одначе ті, що мешкають у селі й мають ще якимсь чудом корову, не можуть розпоряджатися по своїй волі навіть такою дрібницею, як молоко: мусять його щоранку відносити до колгоспу.

Всі ті, що їм заборонено мешкати в селі, **мешкають у великому довгому бараці** десь за селом. Барак той, брудний і небілений, покритий очеретом та шуварами. Не тяжко уявити собі санітарні відносини, які там панують.

Так виглядає ще донедавна багате село, а чейже, з огляду на пропаґанду, большевики про надграничні села дбають ще найбільше. У колгоспі працю починають офіційно від год. 6. На голос дзвінка всі йдуть на сніданок і розходяться до праці. За роботою робітників на полі **наглядає наставник, який на коні вигідно їздить собі по полі.** На такого наставника назначують найбільш довіреного комуніста в селі. Це чи не одинокий чоловік у цілому селі, який є великим прихильником комуни, але з інтересу, бо їздить собі вигідно — це хіба невелика праця.

Також **майже зовсім нема у прикордонних селах церков.** В одному такому селі, де ще виїмково церква достояла до тамтого року, цього року перебудували її на школу та читальню. Вартоб згадати ще про господарку колгоспу. Зібране збіжжа мокло цілу осінь на полі й аж нарешті управителі колгоспів догадалися, що треба його зібрати в стіжки. Не знаю, чи є ще де така доцільна й раціональна господарка.

Такі то дива можна побачити у прикордонних селах, про які, як було сказано, большевики ще найбільше дбають. Їх вартоб побачити всім тим з Кобак і „Праць“, що ще вірять у комуністичний рай.

Р. Н.

Ще одна читальня припинена в діяльности.

До вчорашньої замітки з Бережанщини про нові завішені та розвязані читальні в тому повіті повідомляють нас, що крім згаданих там читалень припинено в діяльности ще читальню „Просвіти“ у Стриганцях.

Ювилей Союзу Українських Адвокатів.

Виділ Союзу Українських Адвокатів у Львові рішив відсвяткувати своє десятиліття ювилейними зборами в суботу 22. вересня ц. р. Суботу вибрано тому, щоби на ювилейне свято могли приїхати всі наші правники навіть з найдальших закутин українських земель у Польщі. Ювилейне свято складатиметься з трьох частин: 1) святочної академії, 2) ювилейних загальних зборів з нагоди десятиліття оснування СУА та 3) вечерниць. На ювилей появиться друком гарно виданий альманах Союзу Українських Адвокатів під редакцією голови СУА і сеніора адвокатів д-ра Костя Левицького.

Перша українська адвокатка в Канаді.

Цього року скінчила правничі студії в манітобському університеті в Канаді, українка, п-а Марія Закус, що має намір небаром почати адвокатську карієру у Вінніпеґу, Манітоба. П-а Закус є першою українською адвокаткою в Канаді.

Американський посол у Харкові.

Дня 26. травня до Харкова прилетів з Москви посол Зл. Держав СССР Вілям Булліт у супроводі заст. військового аташе посольства п. Уайта. На аеродромі посла зустріли уповноважений московського уряду при уряді УСРР Карський, голова харківської міськради Саріков, комендант м. Харкова Петров, представники преси та „Інтуриста“ і ін. „Пролітаючи над окремими містами СССР — каже п. Булліт, — зокрема над Харковом, я особливу увагу звернув на те, що всюди ведеться велике будівництво, що багато нових будівель різко та помітно кидаються у вічі“. Шкода, що пану послові не кидаються у вічі величезні масові могили українців, вмерлих з голоду під московським пануванням. Судячи по світлинах, що дісталися й за кордон, їх можна булоб бачити і з літака.

(УКБЮРО ЖЕНЕВА.)

В сліпому куті.

Волинь, 13. VI. 1934.

Поширилися чутки — невідомо, наскільки правдиві, — що волинський православний архиепископ Олексій скликає в найближчому часі єпархіяльний зїзд з **представників духовенства і світських людей** та що на цьому зїзді має бути вирішене м. ін. питання про покликання п. В-ського на секретаря консисторії. Згадуються також інші важні справи, що знайдуть собі місце в програмі зїзду.

Православні українці з нетерпеливістю чекають на зміни, що повинні прийти з Кремянця. Це тим більше, що земля під українською православною церквою, як кажуть образово, горить під ногами.

Помічається явище, яке варто підкреслити і для зрозуміння сьогоднішнього дня і для історії наших часів, явище психольоґічної натури — **духової метушні і спраги, явище майже наскрізь емоціонального, а не розумового характеру.** Воля в даному випадку йде позаду і є лише виконавцем, а не провідником. А розум залишається в резерві. Бо... бо вже нічого не може придумати...

В такий сліпий кут загнали православне українське населення... І туди зле і сюди — погано! А тому „розсипайся“ і йди, хто куди гаразд!

Саме такий „розсипний“ чи „розстрільний“ фронт православних українців сьогодні маємо на Волині. На півдні Луччини проповідує якийсь ксьондз народового костела. В селі Л. відбулося штундиське „хрещення“ біля 20 душ — чоловіків і жінок. В селі П. в тому самому часі відбувалася організаційна нарада нових евангеликів-лютеран. У інших місцевостях — пишуть подання до греко-католицького проводу. А в православних парохіях і там і сям явне невдоволення, а то й бунт проти священика.

Розум, віра чи глибше релігійне почуття кермує цими проявами? Ні, найчастіше це **духове розпряження, чи, як кажуть поляки, „розлюзьнене духа“.**

— Кажуть, буде „народовець“, — може підемо послухати? — Гарно говорить той пастор: ви ще не були? — Давайте, напишемо, що переходимо на унію! — Чули, піп був у „Рідній Хаті“; привеземо йому на зло того лютеранина. Хай показиться! — Не впустимо попа до церкви та напишемо, щоб дали нам українця, а як ні, то вже знаємо, що робити...

Оце повсякденні балачки по селах.

Для повноти картини додамо, що про одно ніде не почуєте — про латинську церкву.

Очевидно, **притягає передовсім новина і надія на український суто-національний характер.** Ми переконані, що колиб сьогодні появився

на Волині проповідник старого українського поганства, аби лише яскраво національного, то й він швидко знайшов би собі прихильників.
Тажу спадщину перебрав архиеп. Олексій із свідомить наклееною етикою „могильного товариства", яка ніколи не притягала національно настроених українських мас, а сьогодні їх просто відштовхує. Передовсім відштовхує актив. А відомо, що старші селяни сьогодні на Волині не відограють ніякої ролі.
І в таких умовинах має відбутись епархіяльна нарада. Чи не буде вона подібна до наради сивих державних керманичів з часів революції, коли на вулицях шуміли безчисленні революційні людські хвилі? Висунення на становище секретаря консисторії особи, що ще вчора як соціяліст громила церкву, а сьогодні сидить у могильній ямі, не причиниться хіба до успокоення тої розбурханої стихії. Таксамо врештою обурює українські маси найменший натяк на „російські традиції" та на „русскій дух" у православній церкві.
Сьогодні справа прав. церкви на Волині стоїть дуже сумно. Про це нам кажуть найкраще ті розпряжені сили й хвилі, про які ми згадали вище. Чи розуміє все це Кремянець? І чи знайде вихід з того сліпого кута?

Православний.

Перед Жіночим Конґресом.

КАРТИ ВСТУПУ

Діловий Комітет У. Ж. К. подає до відома учасниць, що після приїзду до Станиславова треба негайно виміняти у мандатовій комісії (Конгресове Бюро, саля „Сокола") запрошення на карту учасництва.

Конгрес пічнеться панахидою за померлих членів жін. організацій в год. 8 рано. Наради Конґресу пічнуться точно в год. 10-ій рано в салі „Сокола". Після год. 9-ої мандатова комісія не буде видавати вже карт вступу. З огляду на велику скількість учасниць, комітет прохає вчасно займати місця на салі.

ІМПРЕЗИ ПІДЧАС КОНҐРЕСУ.

У день відкриття Конгресу 23-го відбудеться вечором у год. 8.30 у салі „Монюшка" репрезентаційний концерт. У програму концерту ввійде кантата С. Людкевича-М. Підгірянки, челльові соля Христі Колессівної, сольоспіви Марії Сокіл, деклямація п-ни Ірини Гургулівної, сольо-фортепян Любки Колесси і хоровий гимн „Союзу Українок", Хори будуть під орудою п-і Щуровської-Росиневич.

24-го відбудеться равт улаштований станиславівською філією „Союзу Українок" з концертовою програмою.

25-го вечором театральна вистава „Мазепа" Лепкого-Совачевої, відограна трупою театру ім. І. Тобілевича.

26-го вечором відбудеться равт улаштований Діловим Комітетом Конгресу і Головним Виділом „У. Ж. К." під гаслом: „Шануймо народню ношу". У програму равту ввійде сольоспів пані І. Приймової, деклямація п-і О. Кривіцької і деклямація п-і Софії Стадникової, крім цього клясичні танці виконані п-ею Гогульською.

*

При цій нагоді спростовуємо помилку, що попала до звісток у вчорашньому числі. Варшавські делеґатки приїдуть під проводом п. Марії Лівицької (не як було подано Н. Холодної-Лівицької), голови „Союзу Українок-еміґранток" у Варшаві.

Голодова катастрофа і льокайство „хахлів".

Московський уряд вперше визнає офіціяльно катастрофальний стан засівів на Україні заявляючи: „Посушлива погода у травні цього року частинно ушкодила врожай в південних районах Союзу". Що значить це повідомлення, можна уявити собі, знаючи звичайні сильно оптимістичні маніфести та укази московського уряду про рекордові досягнення. Посуха на Україні при божевільно-бюрократичних засобах масової большевицької господарки, при сучасній дезорґанізації транспорту загрожує голодовою смертю дальшим міліонам українського населення та остаточним вилюдненням України.

Щоб запобігти паніці серед бюрократичного апарату, московський уряд видає постанову „про підтягування заплати низькооплачуваних робітників і службовців у звязку з підвищенням цін на нормований хліб". Про цю постанову пишуть у „Вістях" (29. V.) услужні хахли з наказу Москви таке: „Ця постанова говорить про ту величезну увагу, про те невсипуще піклування, з яким партія і уряд ставляться до завдань поліпшення матеріяльних побутових умовин найширших трудових мас нашої країни". Про поліпшення положення трудових мас збільшенням обігу і так безвартних грошевих папірців не може бути, розуміється й мови.

Підвищенням цін на нормований хліб уряд зовсім не поборює спекуляції, як це по дурному хочуть вмовити в когось услужні хахли, а навідворот санкціонує спекуляцію, дозволяючи кооперативам та іншим орґанізаціям захопити навіть по вищій ціні рештки збіжа з попередніх жнив по ріжних ще не викритих сховках. Щож до „нормованого хліба", то його уряд ніколи не купує, а завжди відбирає від селянства збройною силою і терором.

Як підвищення цін на хліб так і підвищення платень мають лише заспокоїти робітництво та большевицьку бюрократію з військом, що з нового потопу злиднів, з нової голодової катастрофи вони вийдуть цілими. Але можна сумніватись, щоби ті заходи московського уряду мали успіх. Нова голодова катастрофа загрожує також і Москві. Льокайство її услужливих хахлів на Україні не багато поможе.

(УКБЮРО ЖЕНЕВА.)

Троцький про війну.

Бувший совітський комісар війни, Лев Троцький, що живе тепер як політичний вигнанець, написав статтю для філядельфійського популярного тижневика „Ди Сетердей Івнінґ Повст" п. з. „Червона Армія". В тій статті читаємо на вступі таке:

„Людство виразно тягне до нової війни через так званий хід подій — несособовий чинник, який в потребі має дати відповідальним політикам оправдання. Два можливі зародки війни зарисувалися вже ясно, це Далекий Схід і Середня Европа. В обох Совітський Союз необхідно мусить виступити. З уваги на те, виринає питання: Що представляє червона армія?"

Далі Троцький каже, що він сім літ був комісарем війни в Москві: опісля чотири роки слідкував за розвитком червоної армії, а останніх пять літ як вигнанець за кордоном теж не перестав нею інтересуватися. Він має добрі відомости, хочби лише з друкованих урядових совітських джерел. Троцький обчислює все населення Совітів на 170.000 міліонів душ. Це перебільшене число, ближче до дійсного булоб 150 до 160 міліонів. Дворічна бранка далаб Совітам на його думку найменше 2 міліони постійної армії, але це булоб заважке для буджету. Тому совітська армія має 562.000 людей, а з військовими частинами Чеки (ГПУ) 620.000 людей, в тім 40.000 офіцирів. Воєнних літаків мають тепер Совіти 2.500. В господарській політиці з останніх роках у Совітськім Союзі згинуло 17 міліонів коней. На війну треба коней: на один міліон людей 300.000 коней, але Троцький думає, що совітський уряд їх добуде. Колиб західні сусіди Совітів змобілізували 4 міліони війська на фронт проти Совітів, то і Совіти мусять поставити таку силу. Він думає, що це можливе, тим більше, що „пятилітка" дала Совітам більші тех-

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 16. ЧЕРВНЯ 1934.

о. Д-Р Г. КОСТЕЛЬНИК. 4)

Мойсей Вернигора — український Валаам.

Щоб ослиця проговорила?! Деж такий розум, щоб це повірив? Чув я про це навіть від священика (зрештою віруючого та вже покійного): „Це байка, приятелю! Смійтеся з того! Осел не може говорити!" А можна би висунути ще й інші сумніви, як напр. те, що Бог тут так непослідовно поводиться: то годиться на те, щоб Валаам їхав, то хоче вбити Валаама за те, на що сам згодився, то знову годиться на те. І раціоналізм уже тріюмфує: Це тільки байка, леґенда легковірних, безкритичних людей з давних часів — так само, як появ тої руки, що на стіні палати вавилонського царя написала: мане-текель-фарес (Дан. 5, 5—25).

Але хто обзнайомлений з літературою про такі дивні появи, а ще як і сам був свідком чогось такого, той у біблійному оповіданні про Валаама знайде всі критерії, з якими виступають сильніші й складніші медіюмістично-спіритистичні явища. Значить, що це оповідання мусить мати реальну підставу, а не може бути видумане.

Ясна річ, що ослиця, як ослиця, не могла говорити, одначе міг дух так говорити, що це виглядало, начеб ослиця говорила. А що само ослиця перша побачила ангела (духа), це вповні згідне із загальним правилом, що звірята (напр. коні, пси) скорше реагують на такі явища, ніж люди. І мала сенс ціла та подія з ослицею, бо саме вона наглядно переконала моавських князів (вони були свідками цеї події), що Валаам дійсно нічого не може „говорити" (проклинати чи благословити), сам від себе, тільки під диктатом духа. Якби не та подія, то хто знає, чи цар Валак не був би в злости вбив Валаама, коли він (опісля) благословив Ізраїля, замісць щоб його проклинати.

Того духа, що являвся Валаамові, біблія називає Богом, Господом, ангелом. Це без сумніву з того приводу, що сам Валаам, як поганин, так називав того духа; а той дух сповняв волю Єгови. Автор біблійного оповідання про Валаама (Мойсей) міг знати про все від самовидців, мадіямських князів, і навіть від самого Валаама.

Ізраїльтяни невдовзі потім побили мадіямців, а по битві мечем повбивали полонених мадіямських князів, між ними й Валаама: „І Валаама, Веорового сина, віщуна, сини Ізраїля вбили мечем з іншими побитими" (Іс. Нав. 13, 22; IV. Мой. 31, 8).

*

Валак, моавський цар, приймив Валаама з великою почестю, сам виїхав йому назустріч аж на границю своєї держави, на ріку Арнон. На другий день вивів Валак Валаама на Ваалову височину, відки було видно й найдальшу частину ізраїльського народу. Далі оповідає біблія:

„І сказав Валаам до Валака: Збудуй мені тут сім жертівників і приготов мені тут сім телят і сім баранів. Валак зробив, як йому сказав Валаам", і жертвував Валак з Валаамом теля й барана на кожному жертівнику.

Потім сказав Валаам до Валака: Стань при своєму цілопаленні, а я відійду; чейже стрінеться Господь зі мною, і що тільки мені обявить, скажу тобі; і відійшов сам.

І стрінувся Господь з Валаамом; і сказав йому Валаам: Поставив я сім жертівників і жертвував теля та барана на кожному жертівнику.

Тоді Господь вложив слова в уста Валаама, і сказав: Вернися до Валака й говори так. І вернувся до нього, а ось він стояв при своїй паленій жертві, він і всі моавські князі.

І так зачав свою промову й сказав: З Арам, зі східних гір, привів мене Валак, моавський цар, кажучи: Прийди, проклинай мені Якова; прийди, злослов Ізраїля.

Якжеж я маю проклинати, кого Бог не проклинає? або як маю злословити, кого Господь не злословить? Бо зверху скал гляджу на нього, а з горбків дивитисьму на нього; ось цей нарід сам буде мешкати, а з іншими народами не буде мішатися. Хтож почислить порох Якова й числа четвертої частини Ізраїля? Нехай умре моя душа смертю справедливих і нехай мій кінець буде, як їх.

Тоді сказав Валак до Валаама: Щож ти зробив? Я тебе прикликав на проклинання моїх ворогів, а ти ось благословенням благословив їх! А він відповів і сказав: Невжеж не маю того пильнувати й говорити, що Господь вложив в мої уста?" (23,1—12).

Потім повів Валак Валаама на верх гори Фасґа, де повторилася та сама сцена. Тільки що Валаам інакшими словами благословив Ізраїля: „Господь, його Бог, з ним, а трублення царської перемоги при ньому".

(Далі буде.)

війні можливости. На Далекий Схід, проти Японії, на думку Троцького, Совіти не післали багато війська.

Вкінці каже Троцький, що хоч народи в Совітському Союзі терпіли і терплять дуже багато, було б легкодушністю говорити, що вони дожидають спасення від армій мікада або Гітлера. Політичні і моральні звязки між народами Совітського Союзу, як думає Троцький, є ще доволі сильні, в кожному разі сильніші, ніж серед народів його можливих ворогів. Троцький находить „зріст культури“, хоч це тільки зріст освіти, в тім, що в червоній армії всі вміють читати. Він не заповідає перемоги червоної армії у війні, але запевняє, що та армія як революційна виявить у війні незвичайну силу.

Він забув додати, що в найкращому випадку можна назвати революційною теперішню совітську армію в силі 620.000 людей, але 4-міліонова армія, або більша, покликана з резерв, із сіл, буде контрреволюційна в розумінні совітської влади.

Льойд Джордж остерігає перед війною.

Колишній англійський премієр Давид Льойд Джордж заявив, що розброєна конференція, яка радить у Женеві вже більше як два роки, буде тепер покладена в могилу. Тимчасом, каже він, держави поспішно зброяться. Зброяться Совіти, Німеччина, Японія і Франція, і доволі одної іскри, щоби запалити нову світову війну, яка буде страшніша від минулої.

Льойд Джордж вірить, що лиш Англія й Америка зможуть відвернути нову жахливу війну, яка принеслаб винищення людського роду.

—o—

Село на Радянській Україні.

З ВРАЖІНЬ ОЧЕВИДЦЯ.

IV.

Як заводили силоміць колгоспи. — Бунти. — Хто верховодить.

Я їхав раз зимою з Каховки; в тій околиці багато хуторів. Виїхали з Маріяновських хуторів, погода мрячна, ожеледиця, недалеко одного хутора купа людей, ходять узад і вперед. Ми під'їхали; всі розділі ходять. Гріються: їх ще вчора вигнали з хат і заборонили іншим не тільки, щоб у хату пускали, але навіть і на хутір не пускають. Під загатами лежали діти, старші, де що могли з себе поскидали і поприкривали дітей, а сами бігаючи і ходячи цілу ніч так грілись. Одна жінка родила; там роди почались ще в хаті, але комсомольці бабку повитуху прогнали, а положницю вигнали разом з іншими за хутір.

Та це все дрібниці; це тільки був початок колгоспів. Розуміється, що нарід бачучи таке лихо, рад не рад почав уписуватись у колгоспи „добровільно“. У 1930 році весною вже майже по всій Україні було з 50 прц населення сколективізованого.

На початку великого посту майже в один день не тільки на всій Україні, але Кубані й Сибірі пішли бунти, робили це сами жінки, почали самовільно розбирати свій інвентар в колгоспах. Армія ГПУ переодіта у цивільне, що була на селі, терпеливо чекала, поки не втихне бунт. Не знати чим би було скінчилось, якби ГПУ було взяло за зброю. Бо в той час могло загорітись не тільки знизу, але і зверху, бо в центрі теж були незадоволені межи верхівками через ту саму сталінську політику. ГПУ видержало „стойку“, нарід за неділю утихомирився. Вони за той час готовили порожні ешолони.

Як усе утихло, почались масові арешти, теж за планом. Цілі дві неділі, день і ніч автомобілі та фіри возили нещасливих селян до стацій. Як один ешелон повний відправляють, подають другий. Людей до одного вагону набивали як селедців; ні води, ні хліба, ні повітря, аж до Вологди.

Люди ще раз переконалися, що від колгоспу не викрутишся і він мусить бути; більше не противились і здались на ласку більшовиків.

Від того часу пішла формальна казьонна будова колгоспів згори. Прислали землемірів, для кожного колгоспа припізали землю. Прислали і кожному колгоспові голову, щоб кермував колгоспом, за це партія змобілізувала 25 тисяч робітників. Фабрики, розуміється, виділяли на те не ліпших, а найгірших, пяниць, злодіїв, паливодів. Ті люди пішли в село управляти колгоспами, а за їх управи населення мусіло відповідати голодовою смертю.

Село поділене на кілька частин: кожна така частина творить колгосп, маючи якусь назву чи то якогось вожда, якоїсь історичної події. Приміром: колгосп ім. „Буденного“, ім. „Паризької комуни“. Має якесь число гектарів землі, деякий інвентар, своїх машин як молотілок та тракторів не вільно мати, на те є Машинно-Тракторні Стації. Колгоспом проводить управа. А справді верховодить голова, ставленик ГПУ. Всі члени поділені на бриґади. Кожна бриґада має бриґадира, що ними командує.

За бриґадою є закріплений участок землі, котрий вона обробляє і за котрий відповідає. Бриґадири вечором виробляють плян робіт на будучий день і тут розподіляють роботу, себто дають завдання кожному членові своєї бриґади.

Українське жіноцтво в Америці.

Найближчі завдання американської українки.

(Докінчення.)

Перед американським жіноцтвом стоять високо завдання з уваги на недоцінку етичного чинника в життї американського громадянина. На нарадах „Національної Жіночої Ради“ американок у 1932 р. доказував д-р Фостер, що вже навіть релігія, родина й школа не відповідають тепер своїм завданням, бо — на його думку — не вміють опанувати тих змін, в яких опинилося суспільство. Він доказував, що дім, який був підставою моралі, втратив під тим оглядом усяке значіння. Церква — на його думку — виявляє тільки академічне зацікавлення в розкладі суспільного життя. Це все може на думку названого прелеґента довести громадянство до морального банкроцтва.

Очевидно, що того погляду американського доктора навіть супроти американських відносин та умов не можна прикладати до кожної церкви, ані його узагальнювати. Бож це відомий факт, що в Америці не тільки добродійні справи, але й моральні чинники мають свій початок головно коли не в церкві, то в релігії. Зрештою — подібні замітки ще не відносяться до українського жіноцтва, яке мабуть ніколи не користується навіть законом про облекшене подружя, тільки зправила кінчається „по краєвому“ в церкві.

Всеж таки — над справами, які порушив д-р Фостер, треба думати й українському жіноцтву в Америці, а... навіть і не в Америці. Коли мова про американських українок, то їм треба поглиблювати освіту, треба навчитися ставити ближче справи виховання в родині, ніж справи феміністики, якій сьогодні в Америці бодай теоретично ніхто не ставить ані меж, ані перепон.

На згаданій нараді Національної Ради прийшли учасники до висновку, що треба „виготовити новий кодекс моралі“ та, що без впливу й праці жінки не можна буде оздоровити теперішнього „зігнилого суспільного життя“.

Чи це буде дійсно „новий“ закон моралі, чи тільки іншими словами прибраний (якщо схоче бути моралю), то всеж таки подібні поклики не сміють перейти без уваги українського жіноцтва в Америці. Без уваги, без збірної оцінки й без орґанізованого застосування в життї українських родин.

Але орґанізації українського жіноцтва на еміґрації мусять мати на оці ще й свої окремі завдання. Може вони й не такі окремі, але всеж на них треба звернути більшу увагу.

Українська жінка розсіває свої сили на всіх ділянках національного життя. На всяких полях вона виявляє неоцінені засоби волі, енерґії, завзяття. Безумовно, що це вартісна річ. Але коли до деяких справ здібні тільки мужчини, то є речі, яких українська жінка особливо на еміґрації не може занедбати без великої шкоди для української майбутности. Це ті, до яких жінка має вроджений нахил: виховання молоді, посвята й самаритянська добродійність у всіх формах та змагання до краси.

Коли треба би вказати на ділянки, де жінка перевищує мужчину, то розум і потреба хвилини вимагає від української жінки на еміграції в першу чергу її сил для національного виховання української молоді.

Ніколи не набереться українського духа така дитина, яка буде уважати чужу мову хочби яку хосенну чи культурну за свою рідну мову. Українська жінка на еміґрації мусить своєю поведінкою і послідовною працею розбити поширену в деяких американсько-українських колах безглузду фразу про те, що рідна мова дітей роджених в Америці, це мова американська чи анґлійська. Коли такої засади не викоріниться, то дарма говорити на еміґрації про працю для будучих поколінь.

Українська жінка мусить памятати, що вона відповідальна в першій мірі за національне обличя родини. До цього конечна глибока власна національна свідомість, яка не може основуватися на вивчених фразах хочби яких розумних. Вона мусить спиратися на широкому знанні прикмет та хиб народу, його вдачі, його соціяльних уподобань і тих сил, які піддержують і які ослаблюють гін народу до правди, волі, добробуту. Ця свідомість мусить основуватися на ріжних життєвих явищах серед нашого народу, на знанні відношення інших народів до нашого. Цю освіту може на еміґрації влекшити жіноцтву власна орґанізація.

Освічена українська еміґрантка, хочби стала горожанкою не знати якого благословенного краю, вона завжди мусить бути свідома, що ідеал українського народу можна осягнути тільки на українській землі. Вона буде для тієї рідної землі працювати хочби й зпоза моря.

Якби так українська жінка на еміґрації нічого більше не зробила для свого народу, тільки спинила винародовлення серед власної молоді і скріпила серед неї українську національну думку; навчила ту молодь служити своєму народові, то будучність напевно оцінила би її як піонірку найвищих національних ідеалів українського народу, а жіночу орґанізацію, яка вщепить цю засаду в свої членкиці — признасть найбільшою силою добутою з нової землі.

Лев Ясінчук.

На орґанізаційному фронті.

Довірочна нарада в Ліську.

Дня 5. червня ц. р. відбулася в Ліську довірочна орґанізаційна нарада членів УНДО судового повіту Лісько. Збори отворив і проводив ними дотеперішній голова повітової орґанізації о. Петро Мазяр, парох Ваньковичі. Орґанізаційний реферат виголосив посол Гринь Тершаковець, підчеркуючи вагу сильної орґанізації УНДО, особливо у звязку з недалекими виборами до громадських, волосних і повітових рад.

У дискусії забирало голос кількох інтеліґентів (у більшості священиків), міщан і селян, вказуючи потребу поширення повітової орґанізації на всі села повіту.

По дискусії вибрано одноголосно головою повітової орґанізації на судовий повіт Лісько інж. Гладишовського, власника Тисової. Вибір повного Повітового Народнього Комітету, як також мужів довіря УНДО, буде переведений на черговій нараді, яка відбудеться при кінці цього місяця.

За матеріяльні основи виховних осель.

Про потребу постійного стипендійного фонду для всіх вакаційних осель.

Мабуть усі державні народи зрозуміли вже значіння виховних осель для молоді і подбали не тільки про їх високий виховний та гігієнічний рівень, але й створили їм матеріяльні основи, запевнили їм іститування навіть у часах найбільшого економічного лихоліття. Польські оселі напр. покривають половину своїх коштів удержання, що були ще кілька літ тому понад зісім міл. золотих, допомогами з державних та самоврядних фондів. Одну четвертину вплачують учасники осель, останню четвертину покриває громадянство у формі збірок, датків, записів тощо. Не дивниця, що акція вакаційних осель у них не тільки не слабне, а з року на рік росте й розвивається.

Вакаційні, а передовсім виховні оселі здобувають собі вже й у нашому народі право громадянства: тішаться доброю славою, признанням і підтримкою чільних громадян та інституцій, гуртують біля себе значне число людей, що присвячують їм доволі праці, енергії та часу. Всеж таки матеріяльна основа ще не зовсім наладнана. Доривочна допомога громадянства, по яку звертаються управи поодиноких осель, і то часто до тих самих осіб чи інституцій по кілька разів, не може запевнити оселям пляново розбудови-розвитку. На державні, а навіть самоврядні допомоги в нинішніх умовинах числити не можемо. Тому вже нині є конечність, щоби наші інституції, товариства, а згодом і заможніші громадяни взяли на себе частину тягару, що стоїть у звязку з удержанням, а передовсім з розбудовою осель. Бо число молоді, що їх гуртують усі наші оселі, не переходить двох тисячок, значить: той чинник суспільної опіки над здоровлям і вихованням молоді щойно в початках розвою.

На поклик комісії виховних осель при „Т-ві охорони дітей та опіки над молодю" призначили вже Українське Лікарське Товариство, кооператива „Пласт" та ф-ма „Альоє" по одній постійній стипендії (рівній оплаті за побут одного учасника в таборі). Цим вони започаткували щось у роді постійного стипендійного фонду, одного для всіх осель, що їх організуватиме „Т-во охорони дітей та опіки над молодю". Сподіємося, що й усі інші товариства та установи, до яких звернеться згадана комісія, не відмовляться призначити бодай одну постійну стипендію, зазначуючи при цьому свої вимоги, яким мав би відповідати кандидат на їхню стипендію. В той спосіб сповнять не тільки великий громадянський обовязок супроти української молоді, але рівночасно, маючи вплив на признання стипендії дітям своїх членів чи урядовців, саме їм прийдуть із значною допомогою у виконанні такого важного завдання, яким є виховання дітей.

Заяви признаних стипендій та гроші на ту ціль просимо слати на адресу: Л. Мрицівна, Земельний Банк Гіпотечний у Львові, вул. Словацького 14.

ЛУГОВЕ СВЯТО-ПОПИС У СУХОДОЛІ.

В неділю (3. ц. м.) відбулося в Суходолі, пов. Бібрка, величаве лугове свято, що стало водночас святом цілого села та околиці. Брали в ньому участь не тільки луговики та громадяни Суходолу, але й сусідніх сіл Лопушної, Борусова і Селиськ.

Свято почалося пополудні дефілядою лугових відділів перед делегатом „Великого Лугу" зі Львова ред. А. Курдидиком та головами „Лугів" із Суходолу й навмних сіл. Під бадьорий марш дутої орхестри з Романова та оплески громадян перемашерував рівними здисциплінованими чвірками „Луг" із Суходолу (70 луговиків та 18 луговичок), серед якого окрема чета старших луговиків, вусатих і поважних господарів у лугових однострóях, викликувала незвичайне враження й доказувала, що в „Лузі" є місце і для старших. За ними перейшов недавно заснований, а проте вже здисциплінований „Луг" з Борусова (26 луговиків), що хапав усіх за очі однаковими вишивалками, а далі „Луг" з Лопушної (20 луговиків) і з Селиськ (12 луговиків). З тих двох сіл багато луговиків пішло в той день на свято Кооперації у Львові і тому вислали вони тільки частину своїх членів. Дефіляда випала дуже добре.

З черги у програмі свята були вправи, до яких станули тільки луговики й луговички з Суходолу, бо іншим „Лугам" староство вправляти не дозволило. Отже дуже трудні, а проте добре виконані вправи палицями, мішані вправи вільноруч, вежі, дівочі хустинками й ритмічні до пісні „Накрила нічка". Усі вправи вийшли добре, а коли зважити, що луговичок недавно тільки зорганізовано і вони вчилися вправ на те свято леди кілька днів, навіть дуже добре.

Накінець лугові лави уставилися в одну велику кольону і вмашерували широким фронтом на площу, де ставули й відспівали луговий гимн „Ой у Лузі". І велика, здисциплінована маса лугового братства, що сунула рівно широким фронтом мов залізна стіна і тверда постава підчас гимну і грімка пісня зробили на всіх величезне враження. Уся публика скинула шапки і наче з луговиками присягала, що „ми тую нашу Україну гей, гей, розвеселимо"...

На закінчення свята, після якого були ще танці, промовив до уставлених в чотирокутник „Лугів" делегат „Вел. Лугу", заохочуючи їх до дальшої праці. Годиться при цьому згадати, що „Луг" у Суходолі має кількох справжніх фанатиків лугової ідеї, які увесь свій час і працю посвячують для неї: це голова „Лугу" Горбаль, заст. голови Сеньшин та оба четарі Марків і Пішир, крім цього й Лобас, — душа чети старших луговиків.

Суходіл став на добру дорогу. До цього завзятого організування привели його місцеві „стшельци", що почали кирниь в селі. Нині „Луг" віпхнув місцевого „Стшельца" на сірий кінець, підсилив читальню і кооперативу в селі і дає запоруку, що це село швидко вибється на передове село Бобреччини.

—o—

З ПОДВИГІВ О. ЯВОРСЬКОГО.

Як виглядало посольське віче о. Яворського з Бариловi.

Брідщина і Радехівщина, колишні твердині москвофільства, терен діяльности посла Маркова, по війні змінили зовсім своє обличча. Москвофільство вигибає на очах, залишились тут і там лиш маленькі оази, як Ляшків, Кустин, Барилів, де найдовше сиділи „пароxи-москвофіли.

Тому природньому процесові розкладу й занепаду не міг протидіяти і стовп москвофільського руху в тих повітах, відомий о. Яворський Йосиф, який є чинний тут від війни. Як довго ще о. Яворський бодай робив враження, що служить „русскій ідеї", так довго селянство вірило йому сяк-так. Одначе від минулих соймових виборів, коли о. Яворський повів відому „політику", відсунулись від нього всі ідейні москвофіли: лишилися при нім тільки ті, що мають ту саму орієнтацію: „аби повне корито".

І о. Яворський залишив політику на низах, а веде „вищу політику". Як посол рідко показується на селах. Але особливою симпатією окружив село Ордів, найсвідоміше українське село в повіті. До нього має особливий потяг. В останніх часах о. Яворський відбув віче в Кустині, а на перший день Зелених Свят в Барилові на запрошення Леона Мартинюка. Цей Мартинюк, бувший австрійський підстаршина, потім старшина Української Армії, почав іти від останніх соймових виборів рука в руку з о. Яворським і це але на цім виходить. По розвязанні громадської ради іменовано того Мартинюка війтом. І він у чисто українськім селі брався за організацію „Стшельца", та — як ідуть поголоски — дістав пораду замість „Стшельца" закладати читальні Качковського. Щоби влити свіжої крови в москвофільство у Барилові, а радше приготовити собі підтримку на війта у збірній громаді, Мартинюк запросив о. Яворського на віче до Барилова.

І склалося так, що в хвилині, як гомоніли церковні дзвони, скликаючи народ до церкви на майський молебен, заїхав о. Яворський до громадського дому на віче. В церкві все свідоме українсько-католицьке громадянство співало під проводом пароха о. Нагурського молебен і суплікацію, а в гром. уряді кільканадцять кроків напроти церкви, о. Яворський в товаристві православного батюшки з Пілган (це на границі Волині) о. Білецького, кількох „руських", яких цей батюшка зі собою привів, двірських форналів, офіціялістів і кандидатів (різної нації) на писарів і війтів почав віче.

Говорив, що обіхав Румунію і Чехію і ніде нема так добре, як тут у нас... Радив не займатися політикою, не чекати на німців, говорив про пакт неагресії і про святе славянське братерство. Вкінці пояснив, чому дорогий цукор та обіцяв, що потаніє цукор, шмір і т. п. Закінчив заявою, що хто має що питати, то може питати, але цікавих не було.

Направду таке віче є доброю лекцією і ліком на москвофільство. Бож навіть темні барилівці чогось навчилися, а ті, що ще вірили, перестали. Таких віч побажаємо о. Яворському якнайбільше!

Еміграційні справи.

У СПРАВІ ВИЇЗДУ ДО АРГЕНТИНИ.

До Аргентини можуть їхати такі особи:

1) ті, що мають поіменне візвання себто „пермісе де десембарко", виставлені свояками або знайомими в Аргентині;

2) реемігранти, що мають аргентинську легітимацію т. зв. cedula de identidad або інший доказ, що потверджує побут в Аргентині;

3) рідні хліборобів, що їдуть до Аргентини без візвання на поселення і мають крім грошей на дорогу ще 1.500 аргентинських песів.

ВАЖНЕ ДЛЯ КАНАДІЙСЬКИХ ГОРОЖАН, ЩО ПЕРЕБУВАЮТЬ У ПОЛЬЩІ.

Пашпорти канадійських горожан є важні рік від дати виставлення; пізніше можна їх продовжити в британськім консуляті. Треба в тій цілі їхати до Варшави в часі, коли ще пашпорт є важний і предявити в консуляті: пашпорт, цертифікат горожанства та посвідку від громади або магістрату про причину загаєння виїзду.

Щоб оминути труднощів краще є вернутись до Канади у часі важности пашпорту.

ПРИГАДКА ДЛЯ ЕМІҐРАНТІВ ДО ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ ПІВН. АМЕРИКИ.

Найближчий транспорт відіде з Варшави 17. липня, а з Гдині відпливе 21. липня. Слід допильнувати реемігрантам речинців важности документів. Знижки на залізниці до Варшави видає Синдикат Еміграційний, Львів, Вишневецьких 4.

У СПРАВІ ДОЗВОЛІВ НА БЕЗПЛАТНІ ПАШПОРТИ ЕМІҐРАЦІЙНІ.

За дозволом на безплатний еміграційний пашпорт не треба їхати до Варшави; можна його виробити у всіх бюрах і агентурах Синдикату в краю, треба лиш вислати туди всі потрібні документи.

У СПРАВІ ВИЇЗДУ ДО КАНАДИ.

До Канади можуть їхати ось які особи, що мають візвання (перміти) в Канади:

1) жінки до чоловіків;

2) діти (до 18 років) до родичів;

3) наречені до наречених;

Без візвання можуть їхати реемігранти (речинець один рік від виїзду з канадійського порту), можуть теж забрати жінки, діти до 18 років та мусять мати на показ по 100 дол. від особи повище 10 років, а 50 дол. від дітей поніжче 10 років.— Після речинця поворот трудний, а то й неможливий.

Всякі інформації можна дістати: Дім еміграційний, Львів, вул. Вишневецьких 4.

—o—

Успіхи нашого бандуриста.

Дійшло до нашої редакції число паризького журналу „Музичні Новини", з якого довідуємось, що весною цього року зорганізовано там у „Готелі Маджестік" конкурс різних музик-виконавців. Конкурс тягнувся кілька тижнів; що неділі інші виконавці перед окремим жюрі і запрошеними гостями показували свій талант. На цьому конкурсі виступив теж наш земляк Василь Ємець. Як бандурист не мав він суперників і його гра на цьому екзотичному для французів інструменті, захопила присутніх. Ємець мав проти себе артистів, що скінчили Паризьку Консерваторію з першою нагородою.

2-го і 3-го червня мав Ємець два виступи в Тулюзі. На концерті виступали одночасно кращі місцеві співаки з оперовими аріями. „Депеша Тулюзи" великий щоденник, що одночасно виходить у Парижі, помістила більшу рецензію, де дає точні інформації своїм читачам, що це таке бандура і як на ній грають. „Пан Ємець — читаємо там — грає на цьому інструменті, просто закоханий у ньому, як справжній віртуоз, з ніжним відчуттям ритму та нюансів. Він виконав численні твори з народньої музики незвичайно майстерно і заслужив повсім на ці теплі оплески, якими витала його авдиторія, де було теж чимало його земляків, зворушених далеким відгомоном своєї батьківщини".

Як бачимо, навіть у Тулюзі є якась українська кольонія.

—o—

Шануймо память наших предків!

Поклик із Бойківщини.

В 1934 році припадають трьохсотлітні роковини смерти перших друкарів, що на Бойківщині відкрили першу українську друкарню, де вийшли три книги: Събраніе Въкратцѣ Словес от Божественнаго писанія (1618), Короткий хронологічний літописець (1619), Апостоли і Євангелія (1620). Були то два оо. Василіяни, о. **Павло Домжив Люткович-Телиця і еродіякон Сильвестер.** Ці два мужі заснували в 1618 році першу в тих сторонах друкарню при тодішнім манастирі в Заплатинських Угерцях, селі віддаленім 5 км. від Самбора (Нового). Була це маєтність Олександра Федоровича Шептицького. Він оснував у тій своїй маєтности василіянський монастир, а при ньому друкарню. Там о. Павло Люткович з о. Сильвестром видрукували згадані три книги і присвятили їх своїм добродіям Шептицьким, додаючи до їх гербу відповідний панеґіричний вірш. Одну з тих книжок (Апостоли і Євангелія) відкрив у книгозбірні лаврівського монастиря о. Роман Лукань ЧСВВ. в 1929 році.

Після друку цих трьох книг, покинули наші черці Самбірщину і перенеслися до Минська, де о. Люткович був ігуменом і де у своїй друкарні видрукував теж кілька книжок. Опісля працював він у монастирях Четвертні (1625), Луцьку (1628) і в Чорній (1629), де ігуменував та друкував книги і „казання“, присвячуючи їх своїм колишнім добродіям Шептицьким. У 1630 році дарував ігумен Павло свою друкарню свому товаришеві Сильвестрові і Василіянам у Чорній, а сам перенісся до Печерської Лаври у Києві, де й помер у 1634 році.

Був то великий прихильник друкованого слова. Він ніс культуру нашому народові тоді, як у цілій західній Европі шаліла 30-літня війна. Він підносив наш нарід, даючи йому в руки книжку тоді, як у нас панував найбільший релігійний та економічний гнет.

Тому ми згадуємо нині память цеї люди-
ни, що ціле життя віддала праці для нашого
народу. Т-во „Бойківщина“ у Самборі пропо-
нує відсвяткувати память цього піоніра нашої
культури і хоче збудувати йому тревалий ка-
мінний памятник на тім місці, де стояла перша
українська друкарня в Заплатинських Угерцях.
Колись Заплатинські Угерці були самостій-
ною нашою парохією. Нині село зовсім спо-
льонізоване, чого доконав двір. Наших людей
є там усього 12—15 хат, що тримаються ще
обряду, але здебільша нашої мови вже не вжи-
вають. Мешкають у купці на горбочку, коло
дуже бідної церковці, що ось-ось завалиться,
арендуючи церковне поле. Принaлежать до па-
рохії Чуків, де крім нашої є теж латинська па-
рохія.

Якаб не була дальша доля останків угер-
ської парохії і її опустілої церковці, при якій
є ще тридцять кілька моргів поля, ми повинні
вшанувати память тих людей, які на церковно-
му огородженні вели в заснованій ними дру-
карні культурне діло. Ми повинні вшанувати
це місце і зберегти його, як свідка наших куль-
турних змагань, для наших нащадків.

З тою метою звертаємося за матеріяльною допомогою до цілої нашої суспільности, а передовсім до оо. Василіян та до всіх фінансових установ, щоб кинули свою лепту на памятник о. Лютковичеві і на рятування нашої бідної церковці в Заплатинських Угерцях. Жертви просимо слати на руки Ігуменату оо. Василіян у Лаврові.

Іван Филипчак.

Численні ревізії і арештування у Львові.

ПАТ повідомляє: Від якогось часу влада безпеки запримітила, що кілька осіб, яких пі-
дозріває у приналежности до ОУН, виїзджали
у невідомій цілі до Кракова і привозили зі со-
бою таємні клунки. В кількох випадках ствер-
джено, що в клунках були вибухові матеріяли
і нелеґальна література ОУН. На основі тих об-
сервацій прокуратура наказала перевести чи-
сленні ревізії та арештування на просторі львів-
ського воєвідства. Підчас ревізії викрито біль-
шу кількість вибухових і пропаґандивних мате-
ріялів, лябораторію і низку нотаток, які вказу-
ють на ведення таємної діяльности. За цю
діяльність придержано низку осіб. З огляду на
слідство влада держить в тайні прізвища арештованих і подробиці ревізії.

—o—

Що є з виборчими протестами у Львові?

Український Народній Виборчий Комітет у Львові повідомляє, що у звязку з внесеними протестами проти виборів у шістьох округах м. Львова органи адміністраційної влади, ходячи по домах, провірюють автентичність підписів, зложених на протесті. Громадяни IX виборчої округи, що підписали протест, були в цій справі візвані на день 13. червня до суду. У. Н. В. К. запримічує, що акція органів адміністраційної влади має згідно з законами обмежитись тільки до провірки підпису. Тому УНВК взиває усіх наших громадян, що підписали протест, підтримати зложені підписи.

—o—

ЗІЗД ВОЄВОДІВ У ВАРШАВІ.

У четвер 14. червня ц. р. розпочався дводенний зізд воєводів у Варшаві під проводом міністра Перацького. На відкритті нарад був премієр Козловський. Темою нарад політичні і господарські справи.

Що сказав мін. Ґебельс у Варшаві.

ВАРШАВА, 14. 6. ПАТ. Вчора в год. 6. вечером мін. Ґебельс виголосив відчит у виповненій буквально по береги залі „Ресурси Обивательскей“ на тему ідеольоґії нової Німеччини. Хід думок відчиту мін. Ґебельса п. н. „Націонал-соціялістична Німеччина — чинником европейського миру“ такий:

НАЦІОНАЛ-СОЦІЯЛІЗМ — ВИКЛЮЧНО НІМЕЦЬКЕ ЯВИЩЕ.

Німеччина так тісно обєднала формою і змістом націонал-соціялістичної ідеї, що її існування без націонал-соціялізму вже не можливе. Націонал-соціялізм є явищем типово німецьким, тісно обєднаним з прикметами німецького характеру, крови та з німецькою історією; випливає з німецької минувшини, оформлює теперішність і споглядає у майбутність. *Цілковитою помилкою був би здогад, що націонал-соціялізм, як духове явище, опанований амбіцією поширити свій обсяг ділання поза кордони Німеччини і змагає звільнитися з рямок, закреслених політичними умовинами, щоби вести політику експанзії.* Націонал-соціялізм вдоволяється свідомо розвязкою внутрішніх і закордонних проблем Німеччини. До націонал-соціялізму можна прикласти слова Мусолінія про фашизм: „це не є товар на вивіз“. *Націонал-соціялізм має внутрішньо-німецькі завдання. Нема ніякої закордонної політики*, яка кермувалась би ідеєю націонал-соціялізму. Коли світ призадумується над тим явищем, то це його право й обовязок. Але ці міркування не доведуть до ніякого наглядного висновку, доки світ підходитиме до націонал-соціялістичної Німеччини з власними мірками і застереженнями. Націонал соціялізм подібно як кожне інше духове явище може домагатися зрозуміння.

Опісля міністер Ґебельс обговорив зріст, методи і висліди націонал-соціялістичної революції.

УРЯД І НАРІД НЕРОЗДІЛЬНА ЄДНІСТЬ.

У Німеччині нарід і уряд творять нероздільну єдність. Воля народу є волею уряду і навпаки. Новітній устрій Німеччини є певною ушляхотненою демократією. На основі мандату народу уряд є авторитативний і нема змоги сфальшувати або викривити волю уряду парляментом. Завданням революції, яку переведено, дійти до найширших мас німецького народу. Революція була бунтом мужеської волі проти політичної сплячки.

ГЕРОЙСЬКИЙ СВІТОГЛЯД.

На місце розкладової сплячки, яка відступала перед життям і від нього втікала, зявився геройський світогляд, який просякнув нині цілу Німеччину. Клясові світогляди, які розслявали Німеччину і внеможливлювали виявлення волі, нині вирівнані. Замісць ворожнечі запанувала специфічна народня спільнота. Нарід приступив з повною рішучістю до праці.

КЛЯСОВА БОРОТЬБА ЗЛІКВІДОВАНА.

Опісля д-р Ґебельс зясував конструктивну працю націонал-соціялістичного уряду під проводом Гітлера за останніх 17 місяців. Сильний уряд був посередником між одиницями економічно сильними і слабими і зліквідував клясову боротьбу. Праця має в Німеччині найбільшу пошану. Боротьбу з безробіттям уможливлює шляхотний дух посвяти.

ДОМАГАЄМОСЯ ПРИСУДУ.

Міністр закінчив цю частину свого відчиту таким закликом: Якщо правдою, що уряди оцінюються за їх успіхи, а історія видає свої осуди не на основі мотивів і замірів, тільки на основі вчинків та успіхів, тоді вимога націонал-соціялістичного уряду видати вже тепер на нього присуд не є зухвалістю.

КУЛЬТУРНІ І МИСТЕЦЬКІ ПРОБЛЕМИ.

Почини уряду Гітлера для розвитку куль-
тури є найкращим доказом, що в Німеччині
треба було полекш для духової творчости. Коли
сірий чоловік тісно звязаний нормами свого
народнього почуття, тоді нарід має теж право
вимагати від інтеліґенції придержуватися цих
норм і на основі цих норм укладати своє життя
і свою діяльність. З того ще не виходить, що
націонал-соціялізм задумує накинути інтеліген-
ції партійний ярлик. Націонал-соціялістична
революція, як і кожна революція, змагає до ос-
новної перебудови цілости німецької культури
і духової творчости. Ніякий закид не може так
глибоко вразити, як обвинувачення, що націо-
нал-соціялістичний рух є духовим варварством і
мусить довести до знищення культурного жит-
тя німецького народу. Націонал-соціялісти ви-
зволили тільки творчі сили німецького народу.

КОНЕЧНА ОБОРОНА.

Відсуненням від суспільного життя представників марксизму і комунізму та замкненням їх у концентраційних таборах, де йдуть зусилля виховати їх на корисних членів громадянства, виконано конечну оборону, та й ще дуже гуманними засобами. Зрештою, що означає нагляд над декількома тисячами ворожих суспільности одиниць супроти змоги відродити 66-міліоновий нарід.

ПРОБЛЄМА ЖИДІВСТВА.

Перед приходом націонал-соціялістів до влади жиди мали дуже великий вплив на духове життя німців. Жиди розпоряджали рухомим та нерухомим капіталом і мали необмежений вплив на пресу, літературу, театр і фільми. По більших містах, як ось у Берліні 75 в дсотків лікарів і правників було жидами. Надмірними відсотками довели жиди хліборобство над беріг пропасти. Мали непереможний вплив на прилюдну опінію, на біржі, на парлямент і його партії. Оборона перед жидами була необхідна, коли візьметься під увагу, що жиди творять у Німеччині тільки 0.9 відсотків населення. Не лякаємося правди, коли йде про проблєми жидівства. Одначе бажаємо і маємо надію, що чесна боротьба за правду не буде завдалегідь затроєна байками про жорстокости та деколи нікчемними брехнями еміґрантів.

А. ГІТЛЄР ПРЯМУЄ ДО ЗГОДИ МІЖ НАРОДАМИ.

Порозуміння з Польщею є доказом, що А.
Гітлер і його уряд змагають до згоди між наро-
дами та усунення суперечностей на довшу мету.
бо суперечности завели Европу над беріг пропа-
сти. Виступлення Німеччини з Ліґи Націй і роз-
бройної конференції не противорічить цим зма-
ганням.

Нарід з почуттям своєї гідности може пере-
говорювати і співпрацювати тільки з тими
державами, які шанують його честь і які призна-
ють йому рівні права. І чи заслуговує на погор-
ду і нехіть цілого світа той нарід, який після
програної війни, після дуже важких моральних

господарських і політичних потрясень, шукає знову своїх сил та з напруженням боронться перед катастрофою, не лякаючись ніякої жертви, щоби довести до ладу свій буджет.

НІМЕЧЧИНА БАЖАЄ МИРУ.

Всі народи вимагають від своїх державних мужів, щоби привернули важко скріваленій Европі внутрішній лад і всіма бажаний мир. Німеччина радо співпрацюватиме з найглибшим переконанням над миром. В нашій діяльности ми так заняті внутрішньо-політичними проблемами німецької політики, що не маємо ані часу, ані змоги виконувати поза межами нашого краю більше або менше містичної світової місії.

НАЦІОНАЛ-СОЦІЯЛІЗМ НЕ Є АГРЕСИВНИЙ.

Націонал-соціялізм не буде силоміць виконувати міжнародне післанництво. Коли марксівський комунізм, оживлений змаганням накинути свою ідеольогію іншим державам і народам з метою втягнути їх до міжнародньої світової революції, націонал-соціялісти шанують окремішність кожного народу, бо міркують, що тільки на основі такого зрозуміння можлива трівала співпраця в Европі. Націонал-соціялісти свято переконані, що це буде найкращим засобом забезпечити світовий мир

ВІЙНА ЗАЙВА.

Ми, молодонімці, глибоко переконані, що в Европі нема питань, які вимагали би війни до свого вирішення. Ми не є народом, який потрясає шаблею та жадний підбоїв і вважаємо злочинном погляд, що втрати світової війни, яких не вирівняла 15-літня мирна праця, мали би збільшитись втратами нової війни. Не міркуємо, що вимагаємо за багато, сподіючись, що світ зрозуміє наші шляхотні прямування і поставиться до нас з такою пошаною, з якою ми відносимося до світа і його журн.

ПРОСТЯГАЄМО РУКУ НЕПРИЯТЕЛЯМ.

Німеччина не перестане витягати руки до своїх колишніх ворогів сподіючись, що стануть її приятелями. Заклопотаний світ питає, коли простягнуту руку приймуть дружно.

*

На відчиті були присутні премієр Козловський та міністри Бек і Перацький, віцеміністр Шембек, голова ББ полк. Славек, голова соймової комісії для закордонних справ кн. Януш Радзівіл, віцемаршали сойму Полякевич і Маковський та багато політиків. Далі були присутні німецький посол Мольтке з членами посольства і амбасадори Лярош, Бастіяніні та Ерскіне. Міністра Ґебельса привитав проф. Зелінський зперше по польськи, а опісля німецькою мовою.

——o——

Наради Мусолінія з канц. Гітлером.

ВЕНЕЦІЯ, 14. 6. ПАТ. Венеція під враженням стрічі держ. мужів, Мусолінія з канц. Гітлером. Доми прикрашені держ. прапорами. В год. 8.30 надійшла вістка, що з Мінхену вилетів канцлер Гітлер з міністром Нойратом і почотом. Мусоліні негайно виїхав з віллі Пізані ді Стра моторівкою до Венеції враз з численними державними достойниками, які приїхали привитати канцлера Гітлера. В год. 10-ій рано приїхав канцлер Гітлер з мін. Нойратом і шефом націонал-соціялістичної преси Дітріхом. Гітлера привитали сердечно Мусоліні, державний секретар Сувіч, амбасадори Церутті і Гассель. Кілька хвилин пізніше прилетів другий німецький літак з делегацією. В год. 10.30 приїхали двома моторівками з летовища на острові Лідо Мусоліні з канцлером Гітлером, Сувічем та мін. Нойратом і іншими достойниками до пристані Гранд Готель у Венеції.

Публика привитала обох державних мужів з одушевленням. Мусоліні попрощався з Гітлером і відіхав до Стра. В полудне Мусоліні гостив канц. Гітлера у віллі Пізані ді Стра, а пополудні оба державні мужі виїхали моторівкою на море і відбули першу нараду.

Оба державні мужі відвідали мистецьку виставу у Бієнале. Вечором відбувся концерт у Палаті Дожів і штучні вогні над морем.

——o——

Вибух бомби.

Комісар і кількох поліцаїв ранені.

У Канн відбулося вчора велике віче, яке скликала організація „Хреста". На вічу промовляв полк. Де ля Рок. Одночасно скликали соціялісти своє віче, які після закінчення намагалися розігнати віче фашистів. Дійшло до кривавих сутичок. Поліція стала розганяти, демонстранти обкидали поліцію каміннями і пляшками з горіючою нафтою. Опісля демонстранти збудували в однім з домів барикаду, яку поліція мусіла здобувати. Комісар і кількох поліцаїв ранені. Вибухла бомба, яка заподіяла великі шкоди. Бійки тягнулися до пізної ночі.

НОВИНКИ

— **ПРИЙМАЮ ЯК ДАВНІШЕ в моїм дентистичнім заведенні Сикстуська 17 від 9—1 і від 3—6. — Насс.** 17:3 2—4

— **Хто грає на льотерії,** той замовляє льоси листівкою в Банковому Домі О. Ґріс, Львів, Леґіонів 1. Тягнення розпочинається 19. ц. м.

— **Заповіджений дитячий концерт** під гаслом **„Діти — дітям"** відбудеться в неділю 17. червня в год. 10 передпол. в салі Лисенка. Дохід призначений на півоселі. Небуденність концерту, на якому поруч сольових продукцій виступить уперше у нас дитяча орхестра під дириґентурою Романа Согора, як теж благородна ціль — повинні стягнути якнайчисленнішу публику. Білети можна набути від пятниці 15. ц. м. у Союзнім Базарі, а в день концерту при касі. 1715 2—3

— **З Українського Лікарського Товариства.** В суботу, 16. ц. м. в год. 19. відбудеться в домівці Товариства при вул. Чарнецького ч. 26. відчит д-ра М. Панчишина: Клімат і туберкульоза. 1726

— **Практичні курси „Сільського Господаря" в Янчині. IV. Курс рільного господарства.** Дня 1. липня починається на практичних курсах „Сільського Господаря" в Янчині **IV. з черги курс рільного господарства.** Він триватиме до 31. серпня з 2-тижневою перервою на час жнив. У програму науки входять всі практичні праці, які припадають на той час у полі та теоретичні виклади зі всіх ділянок рослинної продукції. З курсу можуть користати нові учасники, що бажають прослухати лише цей один курс, або які лишаться також на дальші курси. Оплата за науку 20 зол. місячно, кошти удержання (хата і харч) 30 зол. Зголошення на курси і записи слати на адресу: Управа практичних курсів „Сільського Господаря" в Янчині, почта в місці.

— **Обовязкове щеплення віспи.** Шкільна влада наказала управам шкіл, щоби припильнували припис щодо обовязкового щеплення дітей проти віспи. Діти мають виказатися свідоцтвом, що були другий раз щеплені і то успішно. Дітей, які не мають таких свідоцтв або слідів щеплення, треба списати і спис передати повітовому лікареві. Міністерство освіти пригадує, що дітей нещеплених в приписаних речинцях, значить у першому і семому році життя, не вільно приймати до шкіл.

— **Нові нотарі.** Міністер справедливости іменував нот. асесорів Каз. Глозовського нотарем в Делятині, Дмитра Байрака нотарем в Калуші, Яна Кіпера в Журавні, майора Іґн. Смеречанського в Сокалі і майора Р. Забеґлого в Мостиськах.

— **Змінили межі 23-ох повітів у Галичині.** Рада міністрів змінила розпорядком межі 9-ох повітів у львівськім воєвідстві, 8-ох повітів у станиславівськім воєвідстві і 6-ох повітів у тернопільськім воєвідстві.

— **Відкинена касація.** Найвищий суд у Варшаві відкинув касацію, внесену від присуду трибуналу присяжних суддів, яким засуджено на 10 літ вязниці Осипа Нича, вбивника д-ра Ляхмана, директора станиславівського шпиталю. Наслідком того Нича перевезуть до дрогобицької вязниці, де буде відсиджувати кару.

— **Б. посол Ліщинський оправданий.** Апеляційний суд у Львові розглядав справу б. посла І. Ліщинського, засудженого, як відомо, на 2 роки вязниці, за те, що дався втягнути в підозрілу спілку, яка мала виробляти якесь безальногольне пиво. У звязку з тим засуджено на 2 роки вязниці також його спільника б. судового секретаря Василя Шавалюка, який крім того нарушив судовий депозит. Апеляційний суд зніс присуд на б. пос. Ліщинського, не признавши його вивовности, а зате кару на Шавалюка підвищив до 4 літ вязниці. Оба підсудні боронилися самі.

— **Археольоґічні знахідки.** В Королівці пов. Борщів відкрито довгу печеру, в якій находилося 14 людських кістяків. Біля них були дві глиняні урни, мідяна бранзолета, перстень і залізний топірець. Предмети походять мабуть з римських часів.

— **Небезпечна корова.** На торговиці в Сокалі один селянин продав другому корову, не остерігши його, що вона боде. Новий власник вів корову вулицею до дому, аж нараз вона вирвалася йому й кинулася на 55-літню Пелагію Трасюк, яку наділа на роги і піднесла в гору. На ратунок поспішили прохожі, які після довшого борикання з розшалілою коровою, зняли нещасну жінку з рогів і відставили до шпиталю, де вона померла.

— **Львівська хроніка.** У Львові арештовано молодика Ант. Влодзяка з Нового Санча, що сфальшувавши леґітимацію студента університету, виставлену на назвище Возняка, вештався по унівеситеті, роблячи знакомства зі студентками і натягав їх на позички. — До склепу С. Вольфа вломилися в ночі злодії і вкрали 6 скринь сардинок вартости 2.000 зол. — При вул. Замарстинівській пробувала отруїтися 20-літна Марія Романиківна з причини нещасливої любови.

— **Краєва хроніка.** В Ямній коло Яремча вводиться з днем 15. ц. м. сезонову почтову аґенцію. — В Бережниці Шляхотській пов. Калуш 56-літний Іван Бережницький упав з черешні і вмер, зломивши собі хребет. — В Будзинові пов. Товмач утонув у Дністрі 15-літний Василь Комбас, переводячи корову крізь ріку. — В селі Гребеннім пов. Рава Руська 36-літний господар Петро Воробець зарубав сокирою на смерть свою 24-літну жінку Басю за те, що його зраджувала.

— **Злодій ветеран.** На залізничому двірці в Перемишлі арештовано 68-літного Рубіна Марковича, що обікрав німецького громадянина Герберта Крафтлеремса, який їхав до Чернівець, забравши йому портфель з кількома тисячами долярів і банковими чеками. Арештованому відобрано всі гроші. Показалося, що Маркович є від 52 літ знаним злодієм. Походить з Мазовша і подорожував по цілій Польщі за річним білетом.

— **З Польщі.** З Висли коло Ґрудьондза добуто тіло кпт. Покорного, що втопився був 30. квітня підчас летунської катастрфи. — Підчас іспиту зрілости в торговельному ліцею в Позвані умер на серцевий удар абітуріент Г. Годинський дожидаючи на чергове питання. — В селі Картузах на Підляші податковий секвестратор застрілив господаря Горликівського, що ставив опір його урядуванню.

— **Втеча від большевиків злочином.** Совітський уряд видав малу поправку до карного кодексу. До злочинів проти держави зачислив теж „втечу або спробу втечі поза границі Совітів сухопутньою або повітряною дорогою". Ця постанова торкається війська і цивільних людей. За цей „злочин" передбачена кара смерти. Що більше, навіть родина тих усіх, що втікають або пробують втікати, підлягає карі вязниці від 5 до 10 років.

— **Не знали досі про світову війну.** Наукова експедиція совітської академії наук у глибину Сибірі, висуненої найдальше на північ, відкрила село, де живе кілька родин в досить охайних домах. Мешканці запевнювали, що останним чужинцем з далеких сторін був там один подорожний в 1913 р. Тому не диво, що мешканці того села не хотіли вірити, коли учасники експедиції сказали йому, що тимчасом була світова війна. Думали, що Росією править досі цар.

— **Тікають перед схопленням.** Міліонер Е. Корд, який доробився великого маєтку впродовж останніх десяти літ на виробі автомобілів та літаків, виїхав своїм яхтом на море в неозначенім напрямі і на неозначений час. Це викликало здивування його приятелів, а при цій нагоді виявилося, що він уже перед двома місяцями виїхав був несподівано з цілою сімею до Англії і там залишив своїх четверо дітей. Тепер знову він самий виїхав на море. Причиною таких несподіваних рухів є погрози схоплення дітей, як кажуть, в його окруженні. Коли його діти повернули зі сходу до Каліфорнії, дім міліонера в Беверлі Гилс обставлено поліцією. Незабаром опісля виїхала ціла родина до Европи. Аж тепер виявилося, яка була причина таємної подорожі. Таксамо потайки випливав його яхт з бруклинської пристані.

— **Бібліотека на 40 км.** У Манчестері після трилітніх праць, викінчили будову будинку для бібліотеки. Будинок цей округлий Англійський король віддав уже бібліотеку для публичного вжитку. Бібліотека ця одна з найбільших у світі. Її реґали мають разом около 40 кільометрів довжини.

Із судової салі.

14-ЛІТНІЙ ХЛОПЧИНА ПЕРЕД СУДОМ У САМБОРІ.

Дня 12. червня ц. р. перед окружним судом у Самборі відповідав Михайло Городиський, ученик четвертої кляси народньої школи в Луці. Прокуратор притягнув його до відповідальности за провину зі статті 154. § 1. к. к.

ЩО КАЖЕ АКТ ОБВИНУВАЧЕННЯ?

Акт обвинувачення каже, що підсудний в дні 22. жовтня 1933 р. скликав шкільних дітей з Луки і Татар у полі на межі тих двох громад і порозадавав їм жовто-блакитні хоруговки та транспарент з протидержавними написами. Під його проводом прийшли діти до Луки перед школу і тут підсудний мав їх заохочувати викрикувати протидержавні гасла, кидати камінням на школу та вибивати шиби. Діти кричали і кидали камінням на школу. Акт обвинувачення каже, що подійсний стан устійнено на основі зізнаня свідків і частинного признання самого підсудного. Підс. Гординський признався, що роздав дітям хоруговки і транспаренти, але зробив це з власного почину без намови когопебудь. Після демонстрації обвинуваченний відібрав хоруговки і транспарент від дітей та втопив їх у воді.

Окружний суд на основі зізнань учителів признав його відповідальним за свої вчинки, не зважаючи на хлопячий вік. Розправу вів суддя Смоґожевський, обвинувачував прокуратор Хліпальський. Підсудного боронив адв. Іван Білинський.

Переслухані свідки заперечили акт обвинувачення. Прокуратор поставив внесок, щоби переслухати ще свідка Дмитра Артимовича і тому розправу відложено на пізніше.

СУДОВИЙ ЕПІЛЬОҐ МОКРЯНСЬКИХ ПОДІЙ.

Перед окружним судом в Самборі відбудеться в днях 15. і 16. ц. м. розправа проти 14 селян з Мокрян Великих рудецького повіту як учасників кривавих подій, що розіґралися 9. травня ц. р. в Мокрянах і Купновичах, причому згинув Андрій Хома, селянин із Купнович. Обвинувачені: 1) Петро Стріжик, 2) Теодор Качмар, 3) Данько Гадач, 4) Павло Плюта, 5) Михайло Міляковський, 6) Михайло Лучка, 7) Михайло Качмарик, 8) Ілько Балабух, 9) Іван Кайдрович, 10) Федько Вонсович, 11) Василь Наконечний, 12) Плятон Кравс, 13) Стефан Хома і 14) Стефан Микаль.

Оборону розділили між себе члени делеґатури Союзу Українських Адвокатів: у Самборі: д-р Галущинський, д-р Роґуцький, д-р Гординський, д-р Ів. Волошин, д-р Рабій, д-р Білинський і д-р Гуркевич.

СПРАВА БРАТІВ КУКІВ ПЕРЕД НАЙВИЩИМ СУДОМ.

У серпні і вересні 1933 р. згоріло в золочівському повіті в ріжних місцевостях кільканацять двірських стирт збіжа і сіна. Політична поліція вважала ці випадки за акти саботажів ОУН у звязку з тодішніми ювил. святами в честь короля Собіського в Олеську і приступила до ревізій та арештів серед української молоді цього повіту.

При одній з таких ревізій, переведених в домі родини Куків у Краснім коло Буська, найдено фляшку з сірчаним квасом і кілька малих фляшочок порожніх, означених числами. На цій підставі арештовано двох братів Куків, а саме 19-літнього ґімназійного ученика Ілярія Кука і його 21-літнього брата Василя Кука, студента університету в Люблині, під замітом, що вони збирали та переховували цей сірчаний квас на те, щоби зладжувати самочинні запальні маси для викликання пожежі.

В дні 27. січня ц. р. відбулася проти обох них перед окружним судом у Золочеві карна розправа, на котрій обох братів засудили за проступок з арт. 218 к. к., а саме Ілярія Кука *на один рік вязниці*, а Василя Кука на *14 місяців вязниці*, з позбавленням обох публичних прав на 5 літ. Проти цього вироку відкликався прокуратор з причини за низького виміру кари, а обвинувачені з причини засуджуючого присуду.

Дня 11. квітня ц. р. відбулася перед Апеляційним Судом у Львові відклична розправа, на якій підвищили *обом* братам кару, а саме *Ілярія Кука засудили на 2 роки вязниці, а Василя Кука на два і пів року вязниці.*

Проти цього вироку Апеляційного Суду вніс оборонець д-р *Ст. Шухевич*, котрий боронив обвинувачених в обох інстанціях, касаційну скаргу до Найвищого суду у Варшаві.

Дня 13. червня ц. р. розглядав цю справу Найвищий Суд у Варшаві. Розправі проводив презес Найвищого Суду Ржимовський, реферував справу суддя Н. С. Ямонтт. Обвинувачених боронив пос. д-р *Степан Біляк*, адвокат зі Львова.

Оборонець д-р Ст. Біляк вказав на необосновані здогади судів обох інстанцій, начеб найдені в домівстві Куків підозрілі матеріяли були в посіданні обох братів Куків, а зокрема на те, що Апеляційний Суд у Львові опер своє оречення на зізнаннях свідків, котрі були переслухані лише в слідстві, а не перед орікаючими судами. Прокуратор Найвищого Суду Крисінський по промові оборонця зложив коротку заяву: „Піднесені оборонцем заміти вважаю слушними і тому вношу ухилити вирок".

По нараді Найвищий Суд проголосив вирок, **котрим ухилив у цілости вирок Апеляційного Суду у Львові** і доручив томуж судові перевести нову розправу в іншому складі суддів. Причиною ухилення було те, що Апеляційний Суд покликувався у своєму ореченні на зізнання свідків і документи, які перед орікаючим судом не були навіть відчитані.

Дописи.

ТЕРНОПІЛЬ.

Шевченківська академія. В неділю 10. ц. м. відбулася у великій салі „Міщанського Брацтва" в Тернополі Шевченківська академія заходом культурно-освітніх товариств при співучасти обєднаних хорів та орхестр Тернопільщини. Присутніх було понад 1.000 осіб, у великій більшости молодих селян і селянок з повіту. Промову про Шевченка як творця нашої відродженої національно-державної ідеольоґії виголосив пос. д-р Ст. Баран. У програмі були: Шольца: Увертюра — дута орхестра, Стеценка: „Заповіт" — мішаний хор, Ярославенка: „Фінале" — муж. хор в супроводі орхестри, деклямація Шевченка: „Кавказ", Ярославенка: „На Шевченкові роковини" — мішаний хор і Вязанка народніх мельодій — дута орхестра. Диригував п. В. Менцінський. Крім членів „Тернопільського Бояна" взяли участь у хорах члени співацьких гуртків та читальняних хорів з повіту і зі свого завдання вивязалися дуже добре, як також і злучені орхестри.

Вистава УФОТО. Тогож дня (10. ц. м.) отворено в Тернополі в льокалі „Української Бесіди" виставу української фотографіки, яку влаштувало Українське Фотографічне Товариство зі Львова. У виставі бере участь понад пів сотні наших світлярців, згуртованих у згаданому товаристві, що виставили понад двіста своїх світлин. Багато світлин виконано справді по мистецьки і вони є доказом, що і світлярство може бути мистцем і по мистецьки віддати те, що обхопить фотографічний обектив. Ця вистава є повторенням недавньої львівської вистави й її можна оглянути з мистецькою користю. На жаль, як досі, заціклавлення цією виставою серед тернопільського громадянства невелике. Львівська фахова критика поставилася до цієї вистави дуже прихильно, вичисляючи подрібно всі експонати, що з мистецького боку заслуговують на окрему увагу. Вистава має тревати десять днів і наше громадянство, що із закінченням шкільного року відвідає тепер Тернопіль у більшому числі, повинно скористати з нагоди і відвідати виставу української фотографіки.

ГОРОДЕНКА.

В повені театрів. Здається, ніщо не приймається та не поширюється так швидко на західно-українських землях, як театральне діло, чи пак театроманія. Зійдеться двох-трьох типів і гайда — творити нову театральну „лавочку". І тих „лавочок" в останніх часах натворилося стільки, що звичайний смертельник просто стратив уже всяку рахубу. У висліді — суспільність огірчена у великій мірі профанацією театрального мистецтва, перестає ходити до театру і то дуже часто навіть до того, котрий без усяких дискусій заслуговує на повну підтримку. Через саму Городенку пересунулося вже цього року шість театральних труп і залежно від успіху задержувались тут довше чи коротше. А в днях 25. до 28. травня ц. р. перебував у Городенці театр „Заграва", а водночас по доокольничних селах п. Ярема Стадник. Когутяк і Войтович, що робили попросту між собою перегони. Знову-ж від 8. до 13. червня виступав тут театр ім. Тобілевича. І розуміється, публика не ходить до театру, бо і не може, хочби й хотіла, з чого виходить загальне огірчення та негодування акторів. Не слід забувати, що час до часу є і свої льокальні імпрези, де також треба бути. Розуміємо, що людям треба якось жити, але невже іншого виходу нема, тільки творити все нові театральні гуртки? Ми свідомі того, що кріза сильно вдарила по наших театрах, але свідомі теж і того, що навіть і це не може давати причини ширити театральну отаманщину. Оці всі замітки пишемо не на те, щоб може виступати проти театру взагалі, а виключно й тільки тому, щоб звернути, кому слід, увагу на ненормальні явища в українській театральній ділянці.

ЛУЦЬК

Вибори з „переконуваннями“ й могоричем. На Волині йде завзята боротьба за вибори до міських рад у найбільших містах — Рівному, Луцьку й Ковлі. В усіх цих містах українці поробили перші кроки, щоби ставути до виборів і боротьби за свої українські інтереси з окремими листами. Але одночасно діячі та їхні помічники з загального інтернаціонального т. зв. „господарського обєднання“ почали сильне „переконування“ українців та їхніх спільників, що вони мусять іти за листою їхньою, інтернаціональною. Кажуть, буцім-то ужито дуже поважних і красномовних аргументів, які деяких українців зовсім переконали, що єдиним для них виходом є йти до виборів спільно. Як подає місцева польська преса, українці Рівного „зрезигнували“ з окремої листи. До такого самого „переконання“ буцім-то прийшли пп. Стадник і Пирогів у Ковлі та приєдналися до „волинського інтернаціоналу“. Навіть у Луцьку висунули проти окремої української листи такі поважні аргументи, що поздіймали вже свої підписи з листи не лише деякі громадяни, але навіть кандидати неукраїнської національности і листу уневажнено. Одночасно з „переконуванням“ виступив на сцену і „могорич“ у формі безплатних українських концертів, які відбулися в „Рідній Хаті“ у днях 6., 7., 8. і 9. червня. Перед цим могоричем чи пак концертом П. Певний має знайомити аматорів могоричевого співу з своїм спасенним відкриттям, а саме: „що для інших здорово, то для українців не годиться“. Отак для жидів здорово йти окремими листами, але для українців усяка самостійність і незалежність — це страшне лихо. А тому українці в ніякому разі не повинні голосувати за українською листою. І хіба це не є доказом, що Певний і його гурток дбають за добро українського народу? Школи шкідливі. Просвіти шкідливі, кооперативи шкідливі, клюби шкідливі і радні з українських лист теж шкідливі. Щасливий той нарід, що має таких спільників!

Ще одна емоція. Луцьк має ще таку емоцію: Майже щодня крадіжі. Доконують їх мабуть добре вишколені фахівці й дуже „інтелігентні“ люди, як добре знають, що „ґрунт — то форса“ та які лише в крайньому випадку роблять честь невалютовим речам. Отак ці фахівці відвідали одної ночі всі луцькі аптики, а потім крамниці, приватні помешкання, льокаль робітничого товариства і, як кажуть, заглянули також до

якоїсь вогнетревалої каси. І ніхто цьому не дивується: Луцьк у день охороняється чудово! Зате в ночі (бож люди повинні відпочити після денної тяжкої праці!) можете кричати, благати, надірвати собі горло — ніхто вас не почує. Все спить, бо благоденствує.

Луцьк без води. Існує тут дуже стара приповідка: „В Луцьку все не по людську“ (про „Рідну Хату“ і т. п. ВУО не кажемо, — нехай ніхто заздалегідь не ображається). Кажемо про те, що через Луцьк протікає аж дві річки — Стир і Глушець, а мешканці не мають води ні напитися, ні пожежу залити. Правда, на так званій Вульці є щось подібне до студні, лише ніхто з мешканців, а навіть і з хеміків досі не може сказати, що властиво добувають з неї замість води. Щось подібне на кухеську зупу „журек“, тільки жовтого кольору. Жартівники називають цю течу мінеральною водою „одинка“. Мабуть, ця вода декому дуже смакує! На щастя, знайшовся добродій роду людського і побудував маленький приватний фільтр. Біда лише, що в другому кінці міста. І ось справжню воду з цього фільтру розвозять у бочках, як у Бесарабії вино, та продають людям за добрі гроші, а ті пють собі цю справжню воду й почувають себе щасливими. Одначе й тут халепа — соціяльна ріжниця, що є наочним аргументом для соціялістів, а в першій черзі для ППС і Бунду. Ось і кричать гвалту: „Бачите, буржуї мають воду, справжню воду! А ми, бідні і безробітні, що не маємо грошей, мусимо пити „одинку“! На цьому не кінець. Не так давно сталася на так званій „Вульці“ (частина міста), де є джерело оцього „журку“ чи „одинки“, пожежа й то перед вечором, коли можна було ще пізнати відріжнити справжню воду від „одинки“. Горіли три деревляні доми з забудуваннями. Кинулась пожежна сторожа до джерела „одинки“. Раз-два й уже дно вищирило зуби. Власник фільтру не дає, бо він воду має на літри і то за гроші. Почали возити воду з передмістя Красне, отже приблизно три кільометри дороги, через центр міста. Гудки, дзвінки, весело! — Не щонебудь їде, а справжня вода! Та вогонь не чекав на цей цінний дар Божий. Пожежники вирішили, що теж не треба чекати, і замість заливати вогонь, старим звичаєм почали просто розривати хати сталевими зубами. Та при цьому помічник начальника завалився зі стелею, впав аж до льоху і небезпечно потовкся. Ясна річ, що всі ці факти є найкращими доказами, що „нема Бога крім Бога, а справжніх батьків міста, крім „одинковців“.

Х.

Спорт.

ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОГО СПОРТОВЦЯ У ЛЬВОВІ.

В неділю 17. ц. м. зачнеться на площі Сокола-Батька в год. 4. попол. День Українського Спортовця. У програмі: біги на 100 м. і 1.500 м. мущин, 60 м. і 800 м. жінок, скок у довжінь жінок, змагання в копаному мячі, гінці 10×100 м. для копунів, гінці 4×200 м. мущин. Крім того відбудуться фінальні змагання у відбиванці за мистецтво Львова та показові змагання у порибанці й кошівці. Перед змаганнями відбудеться дефіляда.

Відкликані з причини непогоди **змагання наколесників** відбудуться зі зміною траси 17. ц. м. в такім порядком: 1) Змагання на 25 км. для юніорів до літ 20 на Янівській шосі. 2) Змагання для старших понад 20 літ відбудуться на шляху Львів—Янів—Львів. Усі зголошені наколесники мають явитися перед домівкою „Золотого Колосу“ (Янівська 76) точно в год. 8 рано.

НОВИЙ УСПІХ „СЯНУ“.

Перемиський „Сян“, хоча мав чотирьох резервових грачів, виграв змагання минулої неділі за мистецтво А-кляси Л. З. О. П. Н. з „Огніском“ І. Б. з вислідом 3 : 2. Ця виграна має тим більше значіння, що добута на горячому грищі в Ярославі.

—o—

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Аркадій Животко: ЯК СОВІТСЬКА МОСКВА ЗАВОЮВАЛА УКРАЇНУ. Вступ Н. Григоріїва. Львів 1934. Накладом соймового клюбу У. С. Р. П. Стор. 48. 16-о.

Hl. Ł.: GŁÓD NA UKRAINIE I JEGO PRZYCZYNY. Nakładem Ukraińskiego Emigracyjnego Komitetu pomocy głodnej Ukrainie, Warszawa 1934. Стор. 28. ф. 8-о.

Gustaw Pucki: NAUKA PŁYWANIA CRAWLEM. 57. rycin. Nakl. Księgarni Nowości. Lwów 1934. Str. 104. 16-o.

—o—

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Театри.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича. Отинія:

15. VI. Корневільські дзвони.
16. VI. Наша парада.
17. VI. Залізна Острога.

Режисерія театру приготовляє до постановки „Товаріщ“.

На укінченні „Мазепа“ Лепкого.

Великий Міський Театр.

Пятниця, 15. VI. год. 7·30 веч. Премієра „Мандрівка по Варшаві“ Леона Шіллера Абон. 23.

Субота, 16. VI. год. 7·30 веч. „Мандрівка по Варшаві“.

Театр Ріжнородностей.

Пятниця, 15. VI. Вистави не буде з причини генеральної проби.

Субота, 16. VI год. 7·30 веч. „Міряя Ефрос“ Абон. 24.

Кіна.

АПОЛЬО: „Подружжя для опінії“, „Самаранг“ екзотична фільма.

АТЛЯНТИК: „Вірли в кайданах“ („Мальгін“), „Прогулька по Відні“.

ВАНДА: „Жінка та шпіон“.

КАСІНО: „Жовтий князь“ (Рамон Новаро).

КОЛІСЕЙ: Нечинне.

КОПЕРНИК: „Чібі“ (віденська комедія), „Баль білих ліжечок“ (із Містенґет), Барту в Польщі.

МАРУСЕНЬКА: „Знеславлена“, ревія „З усього серця“.

МІРАЖ: „Світла та тіни великого міста“ (Чарлі Чеплін).

МУЗА: „Рандеву в Відні“.

ПАЛЯС: „Гріх кохання“.

ПАСАЖ: „Каін і Артем“ (М. Ґоркого) та російський хор.

ПАН: „Шерльок Голмс“, „Чужим вільно цілувати“.

СВІТ: „Земля нічия“, „Краса життя“.

СОНЦЕ: „В тайній службі“ та ревія.

СТИЛЕВЕ: „Світ без мужчин“ і ревія „Сто потіх“.

ХИМЕРА: „Я був шпіоном“.

УТІХА: „Грабіжник із Марока“ і ревія.

Закордонне радіо.

Пятниця, 15. червня 1934.

Відень (506,8) 12·00, 19·10 Концерт, 17·25 Твори на два фортепяни, **Брно** (325,4) 19·30 „Королівство Гонза“ муз. комедія на осн. Толстого, Остробіля, **Кошиці** (269,5) 12·35 Концерт, **Атльона** (531) 20·00, 21·30 Спів, **Берлін** (356,8) 10·10 Веселі мельодії, 18·25 Спів, 18·40 Фортепяновий ресіталь на ліву руку, **Ляйпціг** (382,2) 17·30 Швайцарська нар. музика, 22·30 Фортепяновий ресіталь, **Бреслав** (315,8) 15·10 Клясичні пісні, **Букарешт** (365) 21·00 Спів, **Будапешт** (549,5) 17·30, 20·00 Спів, 18·35 Циг. музика, **Мілянo** (368,6) 17·10 Спів, **Рим** (420,8) 20·45 „Іль Паезе деі Кампанелі“ оп. Льомбарда та Ранцата.

Субота, 16. червня 1934.

Відень (506,8) 12·00 Концерт, 17·25 „Іль Мантельо“ оп. Пучіні, **Братислава** (298,8) 12·35 Концерт, 19·35 „То було в травні“ оп. Піскачека, **Мор. Острава** (259,1) 16·05 Концерт, **Прага** (470,2) 21·00 Концерт, **Париж** (1649) 20·00 Легка музика, **Берлін** (356,7) 16·00 Концерт, 19·15 Соната на скрипку та фортепян ес-дур Моцарта, **Мінхен** (405,4) 12·00 Концерт, **Бреслав** (315,8) 20·10 „Фрідінг ім Альтгайде“ муз. комедія Затлера, **Букарешт** (365) 18·00 Нар. музика, **Стокгольм** (426,1) 17·30 Нар. пісоньки, **Будапешт** (549,5) 17·00 Спів, **Мілянo** (368,6) 13·00 Тріо, 20·45 Симф. концерт, **Рим** (420,8) 20·45 Оперовий вечір.

Львівське радіо.

Пятниця, 15. червня 1934.

6·30—7·25 Раннішня авдиція, 12·10, 13·05 Музика з гр. плит, 13·55 З ринку праці, 14·00 Збіжева біржа, театр. репертуар, 14·05 Господарські вістки, 16·40 Пісоньки, 17·00 Авд. для хорих, концерт орхестри, 17·30 Концерт хору, 17·50 Легка музика з гр. плит, 18·00 „Новгородчина — батьківщина А. Міцкевича“, 18·15 Концерт із циклю „Історія форт. сонати“, 18·50 Будівельна балачка, 19·07 Всячина, 19·20 Легка музика, 19·50 З будівельної порадні (Вибір парцель), 19·55 Спортові вістки, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Почт. техн. скринька, 20·12, 21·10 Симф. концерт, 21·05 Репортаж-фейлетон із львівської фільмової вирібні „Аванґарда“, 22·10 Фейл. „Перелетні птахи“, 22·25 Танкова музика.

Субота, 16. червня 1934.

6·30—7·25 Раннішня авдиція, 12·10 Концерт сальонової музики, 13·05 Ревієві пісоньки й танкова музика з гр. плит, 14·00 Сільва рерум, театр. репертуар, 14·05 Господарські вістки, 16·00 Концерт жидівської світської музики, спів, 17·00 Для дітей „Коли корабель відчалює“, 17·25 Джезова музика, 18·00 Літ. фейл. „Що читати?“, 18·15 Камер. концерт, 18·45 Відч. „Природа села“, 18·55 „Літ. сусп. огнище у Львові“ (відч.), 19·00 Всячина, 19·15 Легка музика, пісоньки, 19·50 19·55 Спортові вістки, 20·00 Концерт 20·30 Відч. есперанто „Літо в Польщі“, 20·40 Спів у супр. фортепяну, 21·12 Концерт легкої музики, пісоньки, монольоги, 22·00 Актуальна балачка, 23·10 Легка й танк. музика з гр. плит, 23·05 Танкова музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові в приватних оборотах 5·26½ зол.

У Варшаві були такі курси: Льондон 26·73, Париж 34·96½, Берлін 202·00, Цюріх 172·08, Амстердам 359·45, Прага 22·05, Мілянo 45·65, Відень 98·00—100, Букарешт 37·50—39·00.

Золото: Доляри 8·91—8·93. Франки фр. 34·70—35·20 Дукати 82·20—83·00, Корони 36·50—37·20, Рублі 45·50—46·50.

Срібло: Корони 0·28, Фльорени 0·70, Рублі 1·20.

ЗБІЖЕ.

Ціни	парітас Підволочиська від до	парітас Львів від до
Пшениця двірсь.	18·75—19·00	20·25—20·50
Пшениця збірна	17·50—17·75	19·00—19·25
Жито одноцілe	14·25—14·50	15·75—16·00
Жито збірне	13·75—14·00	15·25—15·50
Ячмінь двірський	14·00—14·50	
Ячмінь на зливо	13·25—13·50	14·50—14·75
Ячмінь пастівний	12·00—12·25	
Гречка на зливо	19·00—20·00	
Крупи гречані 50% под.	38·00—39·00	
Висівки житні	8·00— 8·25	8·25 – 8·50
Висівки пшен.	8·50— 8·75	9·25— 9·75
Висівки пш. гр.	9·00— 9·25	

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в дні 14 червня ц. р. в наслідок зниżкової тенденції не ставить твердих цін на масло. Кооперативам платив за:

1 л. молока 0·13 зол.
1 л. сметани 0·55 „
1 к. яєць 2·35—2·40 „

Тенденція на масло, молоко і яйця знижкова; на сметану вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що 16. червня ц. р. платив своїм доставцям **за 1 кг. живої** ваги птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С.“ у Львові (вул. Б. Гловацького 23):

Нормальні курята (пара курят важить більше як 1 кг.) за 1 кг. 1·10 зол. Дрібні курята (пара курят важить менше як 1 кг.) за 1 кг. 0·70 зол.

Кури „ І кляса 0·80 „
„ „ ІІ „ 0·60 „

Тенденція знижкова. На когути, індики, індички, качки і гуси попиту нема.

ОПОВІСТКИ

Надзвичайні Загальні Збори „Каси Ощадности і Позичок“, зар. кооп. з о. п. на Жовківській дільниці, відбудуться дня 23. червня п. р. в год. 19. в домі при вул. Бальоновій ч. 2. На порядку нарад: Зміна статуту. Голова: **о. Іван Туркевич.** 1725

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ОГОЛОШЕННЯ

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10.